

deed insluimeren tot beter leven, zonder hem de smart des doods te doen gevoelen. Dankbaar voor 's mans langdurig bezit, misgunnen wij hem de welverdiende ruste niet, verzekerd als wij zijn, dat het sterven hem gewin was.

Ons van Uwe deelneming verzekerd houdende en met den wensch, dat UEd. lang voor treffende verliezen moogt bewaard blijven, hebben wij de eer ons met bijzondere hoogachting te noemen,

WelEdele Heer, U Wel Ed. bedroefde Dienaars en Dienaresse H. P. J. Tollens. Uit aller naam.

„Tollens heeft deze aerde verlaten”, schreef de Gazette van Gent 25 Nov. 1856; „minder juist zou men zeggen, dat hij niet meer leeft; want zoolang er nog herten zijn, die voor Nederland en zijne schoone tael kloppen, zal de eigenlijke Tollens, gelijk hij zich aan ons heeft geopenbaard, in aller ziel, in aller mond blijven leven”.

TOEVOEGSEL

Tollens was een bewonderaar van Bilderdijk en verzamelde al het mogelijke van hem.

In een brief aan Suringar schrijft hij over zijne Bilderdijkiana: — „Ik bedank mijn zeer geachte Vriend S. . . voor het keurig toegesteld exemplaar van het artikel over Bilderdijk uit de Kunstspiegel. 't Is alweer voor mijn bibliomanie een regt aangename aanwinst! Ik verbeeld mij van en over Bilderdijk een colection te bezitten, die alleen door die van mijn vriend Klinkert overtroffen wordt”.

En den 24en Nov. 1855, toen Suringar hem weder een bijdrage voor zijn verzameling gezonden had, antwoordde hij: „Ik heb de Catalogus van v. d. Hoek voor mij liggen. De verzameling van Bilderdijk is nog al interessant, doch lijkt niet naar de mijne. Trouwens ik zou de mijne niet gaarne voor die van Klinkert willen ruilen. Hij had meer teekeningen en manuscripten van B. dan ik, doch ik ontbeer de zoodanige ook in 't geheel niet, en overigens is mijn exemplaar veel netter dan het zijne. Ik mis maar ééne kleinigheid, die in 't bezit is van vriend de Vries te Haarlem, maar die ook Klinkert ontbrak: 't is de Recensie van twee geschriften van Meerman, die in de Schouwburg (bij Immerzeel uitgegeven) voorkomt.”